2000311193-191 תיק 7-ד

בית לחם הגלילית - נספח שימור

לתכנית מפורטת מס' _____

אדר' אהרון בן-אפרים
מתכננת מיכל הלוי

מתכננים

אוגוסט 2007
עדכון-מאי 2011

התקבל הנחיות לתכנון ולבניה החליטה
ביום _____ לאשר את התכנית
☐ התכנית לא נקבעה טעונה אישור שר
☐ התכנית נקבעה טעונה אישור שר
מנהל מינהל התכנון יו"ר הועדה המחוזית

הודעה על אישור תכנית מס' _____
פורסמה בילקוט הפרסומים מס' _____
מיום _____

בית לחם הגלילית – נספח שימור

לתכנית מפורטת מס' _____

תוכן העניינים:

שימור מבנים	עמ' 3
מבנה טמפלרי טיפוסי	עמ' 4
בית לחם הגלילית – נתוני רקע	עמ' 5-6
כרטיסי אתר של המגרשים לשימור	עמ' 7-25

שימור מבנים

א. כללי:

מטרת השימור – שימור מבנים ואתרים הוא בראש וראשונה מגמה תרבותית, הקשורה לתרבות האדם, תרבות הישוב והמורשת הבנויה.

חלק בלתי נפרד הוא תחום הבניה המתבטא באומנות, אדריכלות שימור מורשת הבנוי משמעו, הבטחת המשך הקיום התקין והשלם מבחינת החומר והצורה של מבנים ואתרים שיש בהם מערכים חומריים דוממים ו/ או צמחיים, שלמים או חלקיים, שנוצרו בידי אדם או היוו רקע לפעילות אנושית ואשר הוכרו כבעלי ערך תרבותי.

אתרים – פרושם כברת קרקע עם כל המחובר אליה כגון: צמחים, מבנים, גדרות, חפירות, בורות, חומות וכדומה.

ב. עקרונות השימור:

השימור נשען על מספר עקרונות וביניהם:

- השימור חייב להשתלב בסביבתו. ההשתלבות חייבת להתבטא בתוכניות החלות על האזור בו נכלל קטע השימור (ביטוי פיסי, כלכלי, חברתי, תרבותי, עירוני)
- עקרון נוסף הינו האיכויות שיש לשמר כמו: אופי היסטורי, אלמנטים חומריים המבטאים סגנון ואופי.
- יחס בין מבנים ושטחים פתוחים.
- המראה החיצוני של המבנים – סגנון, מימדים, פתחים וחומרי בניה, צבע, עיטורים, חומרי בניה.

ג. הקריטריונים על פיהם נבחר אתר לשימור:

- אתר המהווה עדות לארוע בעל חשיבות היסטורית
- מכלול מבנים או בית בודד בעלי אופי ארכיטקטוני המייחד תרבות וסגנון בניה.
- אתר המאפיין תרבות חיים והווי של תקופה.
- אתר בעל יחוד בשיטות הבניה ושימוש בחומרים המהווה נדבך היסטורי בתרבות הבניה.

ד. תוכנית לשימור

תוכנית השימור צריכה להגדיר את המבנים אותם יש לשמר. תוכנית מסוג זה חייבת לכלול (בנספח) תעוד המבנים הקיימים ומצבם הפיסי, מועד בנייתם, הפעילויות המתרחשות באתר ופונקציות ופעילויות חדשות, כאלה שיתאימו לאופי המקום (הרחוב) לישוב כולו.

כמו כן, יש לאפשר התאמת המבנים לחיים מודרנים (שינויים בתוך המבנים, חניה, דרכי גישה, חומרי בניה, מיגון, אלמנטים וכו')

אחת המטרות בהכנת תוכנית לשימור הינה מתן אפשרות לשיפור תנאי המגורים במבנים המיועדים לשימור.

במידה ויהיה צורך בהקמת מבנים חדשים / התאמה למבנים קיימים, יש להתייחס בכבוד לתבנית החללית הקיימת. מאידך, אין לשלול הכנסת אלמנטים מודרניים בהרמוניה עם סביבתם שכן הם עשויים לתרום לאזור ולסביבה המשומרת.

צריך למצוא את "שביל הזהב" (האיזון) בין שימור לבין הצורך להתאים למציאות החיים במאה ה- 21.

מבנה טמפלרי טיפוסי

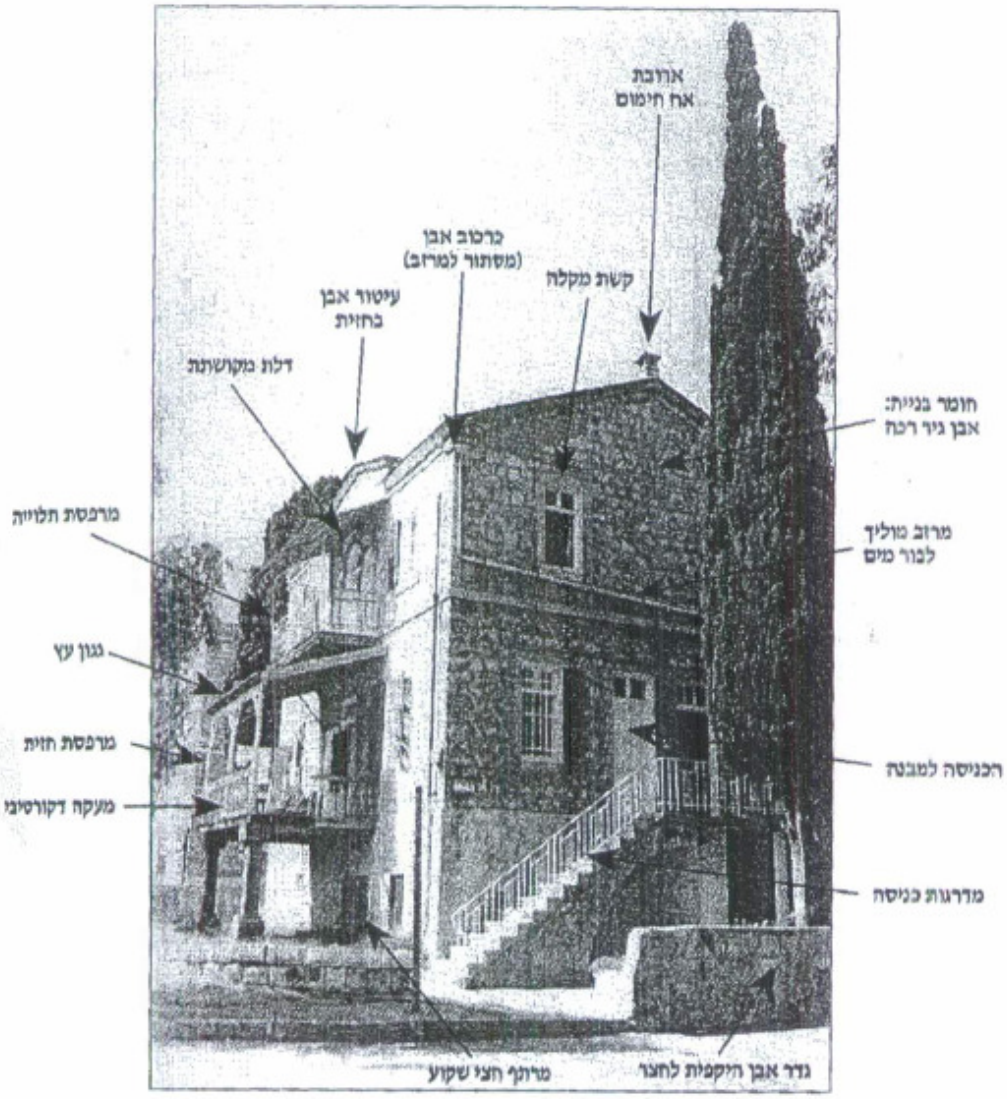

בית לחם הגלילית - נתוני רקע

המושבה הטמפלרית בית לחם תוכננה ונמדדה בשנת 1906 ע״י גוטליב שומאכר – מהנדס ואדריכל. אתר המושבה נבחר על אחת השלוחות הנוחות והרחבות שבקצה הצפוני של גוש קרקעות שנקנה עבורה. על שלוחה זו שכן כפר אריסים ערבי – בית לחם. ממנו והלאה לכיוון צפון מזרח נמדד הרחוב הראשי במושבה שהיווה את המשך הדרך מוולדהיים, אורכו כ- 770 מ׳ ורוחבו 12 מ׳. רחוב זה נחצה במרכזו ע״י רחוב ניצב שאורכו כ- 200 מ׳.

מגרשי הבניה לא היו אחידים באורכם, בשל האופי המשתנה של השלוחה עליה נבנה הישוב. רוחב חזית המגרשים היה 40 מ׳ ואורך המגרש נע בין 150 מ׳ ל- 370 מ׳.

לאורך הרחובות נחלקו 34 מגרשי בניה באופן סימטרי, אך בניתם נעשתה באופן א-סימטרי: בצד הצפוני נחלקו מרבית המגרשים למשפחות יחידות, ואילו הצד הדרומי הוגדל למשפחות בעלות נחלות, מה שהשפיע בהמשך על מאפייני השטח הבנוי של בית לחם.

בצומת הרחובות שנוצר, הוקצו שני מגרשים לצורכי הציבור ולמתקני מים.

לאורך הרחובות נטעו עצי נוי שונים, אך לא הוקצה שטח למדרכת הולכי רגל. גם כאן כמו במקומות אחרים השפיע כיוון הרוחות המערביות על אופן העמדת המבנים וקביעת כיוונו של הרחוב הראשי.

למעשה, נוצר בבית לחם דגם מתאר של כפר רחוב טיפוסי, אם כי צורת השטח הבנוי כפי שהוצב בהמשך העניקה לו מראה של רחוב חד אגפי בו מצויים עיקר המבנים באגף הצפוני של הרחוב.

במקרה של בית לחם הקצאת שימושי קרקע לצרכים ציבוריים הייתה מינימלית, כל יתרת הקרקע נועדה לניצול כפרי-חקלאי טיפוסי.

הצבת המבנים ביחס לרחוב הייתה מגוונת. האופייני ביותר (וכך נעשה בבית לחם) הוא הצבת החזית הרחבה של המבנה כשהיא מופנת לרחוב מסיבות קלימטולוגיות, כלומר, כדי שרוח אחר הצהריים (הבריזה) תקל על עומס החום במירב הבתים, במעברה ביניהם. זו גם הסיבה להתווית הרחובות הראשיים שהיו תמיד מצפון צפון מזרח לדרום דרום מערב. הבתים הועמדו כשהחזית האחורית וצדדית אחת מופנות כלפי הרוח. לחזית הרחוב הוקדש טיפול מיוחד לעומת החזיתות הצדדיות. טיפול זה כלל – חלונות ודלתות במבנה סימטרי, מדרכה או מדרגות המוליכות לחזית, במקרים רבים נבנתה אכסדרת כניסה הנשענת על עמודים וקשתות.

הבניה מאפייניה וחומריה – בהכללה – במושבות הגליליות ניצלו את המסלע הגירני (לא קירטון) כחומר בניה, ואכן בבית לחם, רובם ככולם של הבתים בנויים אבן גיר מקומית מסותתת.

חומרי הבניה האחרים – עץ, מרצפות, קורות פלדה, רעפים, כלי סניטציה – שיובאו מאירופה.

אופי הבניה – תחילתה הייתה פשוטה ותכליתית. מבנה המגורים נועד למגורים בלבד, תוך הפרדה מוחלטת מתפקודי משק, אחסון ומלאכה.

באופן עקרוני בית המגורים כלל עד 4 מפלסים: מרתף, קומת קרקע, קומה נוספת ומפלס הגג שנוצר בד״כ בעקבות הקמת גג משופע (רעפים). בחלקם, גגות המבנים שטוחים.

כעבור שנים בחלק מהמקרים הטשטש המבנה המקורי בגין תוספות רבות בחזיתות השונות של הבתים ובגין שימוש בחומרי בניה חדשים. כלומר, המבנה עשוי להיות רב שכבתי – נבנה בשלבים, מורכב מחומרים שונים ומאגפים המייצגים תקופות שונות.

למבנים הטמפלרים יסודות דקורטיבים מגוונים שבאופן כללי התבססו על חומרים פשוטים וכללו אלמנטים כמו : קשתות לפתחים, כרכובים מסוגננים, עטורי מרזבים, ארובות, מדרגות, מעקות, מרפסות חזית ומרפסות תלויות, שילוב אבן להדגשה ועוד.

מבני משק – מגרשי הבניה חולקו לשתי פונקציות עיקריות ונפרדות זו מזו. האחת בית המגורים והשניה מבני משק לסוגיהם.

מבנה משק האיכר בבית לחם מאופיין במבנים אחדים לשימושים שונים. ברוב המקרים, מבנה המשק העיקרי הוא בן שתי קומות. קומה תחתונה לבעלי חיים ומחסן כלים והקומה העליונה למתבן/ אסם. מבנים נוספים הוקמו ככל הנראה עם הרחבת וביסוס המשק ושמשו לאורוות, מחסנים ועוד.

מבחינת הבניה, היו מבני המשק דומים באיכותם למבני המגורים. מבנה המשק המרכזי ניצב בד"כ במקביל לרחוב הראשי בגבול האחורי של מגרש הבניה, ובניצב לו התעמדו המבנים הקטנים והמשניים.

חצרות המשקים תוחמו בגדרות אבן נמוכות בעיקר כלפי חזית הרחוב. בעורף החלקות (בצד האחורי) נתחמו המגרשים ע"י חומה רציפה – לאורך כל שורת הבתים – גבוהה מהחומה הקדמית. בחומה נקבעו שערים עשויים מפלדה וקבועים בין עמודי אבן מסותתת.

מבני ציבור – בבית לחם, שרק חלק ממתישביה הספיקו לבנות בה את בתיהם טרם מלחמת העולם הראשונה, נבנה רק מבנה ציבור אחד שנחנך בשנת 1917 ושימש לאולם התכנסויות בית עם של הקהילה ולצידו כיתות לימוד מעטות. מבנה ציבורי נוסף – מחלבה. מגדל המים - בעל צורת הצריח המיוחד שהוקם בסמוך למחלבה.

סקר מבנים טמפלרים – כרטיסי אתר

שימור ערכי של מתחם היסטורי, בד בבד עם קיום פעילות מודרנית, מציב אתגרים לא פשוטים המחייבים רמות התערבות שונות של מחקר, שימור ושיחזור.

מתחם השימור בבית לחם תועד באופן פרטני בצורת כרטיס אתר לכל אחת מהחלקות עליה ניצבים מבנים לשימור.
בעיקר, תחום המתחם לשימור בין קו חומת האבן הקדמית הפונה אל חזית הרחוב לבין קו חומת האבן האחורית שנשתמרה בחלקה.

כרטיס האתר כולל את הפרטים הבאים:

- גודל המגרש
- מס' מבנים במגרש, מתוכם מבנים לשימור,
- פרוט המבנים לשימור – תאור כללי, חומרי בניה, תוספות לא טמפלריות, מס' קומות, תכסית (מ"ר), סה"כ שטח בנוי (מ"ר), מצבו הפיסי של המבנה, איכלוס, פעילויות קיימות.
- ייחודיות המבנה כולל ציון אלמנטים מיוחדים
- השטח סביב המבנה – גינון, מיני עצים, עצים לשימור
- סימון מבנים להריסה כולל ציון פעילות שימור מוצעת
- כרטיסי האתר מלווים בתשריטי מבנים ועצים לשימור.

כרטיס אתר מס' 1:
משפחת יגר/בורשטיין

גוש: 11377 חלקה: 4

1. מימדי המגרש בתחום השימור: רוחב: 71 מ'. עומק: 46 מ'. שטח: 3262 מ"ר.

2. מספר המבנים במגרש: 7.

מתוכם מבנים לשימור: 4.

3. פירוט המבנים לשימור

המבנה	תיאור כללי	חומר בניה	תוספת בניה (לא טמפלרית)	מס' קומות	סוג גג	תכסית (מ"ר)	שטח בניי (מ"ר)	מצב פיזי	אכלוס מבנה	פעילות
מבנה 1A	מבנה מגורים	אבן בטון פלדה	סככת אסבסט בחזית האחורית	2	בטון שטוח + רעפים משופע	260	445	בינוני	כן	מגורים וציפורים
מבנה 1B	מבנה משק משופע	אבן	סככה	1	רעפים משופע	84	84	בינוני	לא	שימש כמסעדה שנסגרה לאחרונה
מבנה 1C	מבנה עור/מחסן	אבן	/	1	רעפים	17	17	גרוע	כן	מחסן
מבנה 1D	מבנה שירותים	אבן בטון	/	1	בטון שטוח	14	14	גרוע	כן	מחסן

4. אלמנטים מיוחדים במבנים לשימור:

מבנה 1A – ארובה, מרפסות ומעקות פלדה.

5. פיתוח המגרש:

תיחום ואפיון חזית: חומת אבן בחזית קדמית, אחורית (בפינה הצפי-מז') וצדדית מזרחית (חומת האבן בחזית מערבית נהרסה בשנה האחרונה).

גינון וצמחיה: עצי אורן, אלה א"י, ברוש, דקל וישינגטוניה, תות, חרוב וקזוארינה.

חניה: משטח מחלוטה, סככת אסבסט.

6. פעילות שימור חריגה מוצעת: בנית חומת האבן שנהרסה במערב והדגשת שערי כניסה, פירוק גגוני אסבסט,שדרוג מבנה בוסטר בפינת מגרש דרי-מע'.

מפנה 1B: מפנה מזרחי (מסעדה שנסגרה)- חזית קדמית ודרומית

מפנה 1A: מפנה מערבי ודיאריים-חזית כניסה

מפנה 1A: מפנה מערבי ודיאריים-חזית דרומית ואחורית

כרטיס אתר מס' 2:
משפחת אקרמן

1. **גוש:** 11377. **חלקה:** 5.
2. **מימדי המגרש בתחום השימור:** **רוחב:** 51 מ'. **עומק:** 53 מ'. **שטח:** 2708 מ"ר.
3. **מספר המבנים במגרש:** 6.

מתוכם מבנים לשימור: 2.

4. **פירוט המבנים לשימור:**

המבנה	תיאור כללי	חומר בניה	תוספת בניה (לא טמפלרית)	מס' קומות	סוג גג	תכסית (מ"ר)	שטח בנוי (מ"ר)	מצב פיסי	אכלוס מבנה	פעילות
מבנה 2A	מבנה מגורים	אבן ובטון	/	2	בטון שטוח	120	234	טוב	כן	מגורים
מבנה 2B	מבנה משק משופץ	אבן ובטון	/	2	רעפים משופע	153	295	טוב	כן	מגורים

5. **אלמנטים מיוחדים במבנים לשימור:**

מבנה 2A - מרפסת בטון חזות וגזוזטראות בטון דקורטיביות, כרכובי בטון מסביב לחלונות, תריסי עץ.
מבנה 2B - מרפסת בטון חזות וגזוזטראות בטון דקורטיביות, מסגרת בטון חזות מסביב לחלונות, תריסי עץ, מעקה גג מעוצב בראש גמלון ופתח אבן עגול, מעקות פלדה מעוצבים.

6. **פיתוח המגרש**

תיחום ואפיון חזית: חומת אבן בחזית קדמית, צדדית ובכניסה הראשית למגרש.
גינון וצמחיה: גינון מטופח, עץ אלון מרשים, אלה א"י, תות, זיתים, ברוש.
חניה: מבנה קשיח.

7. **פעילות שימור חריגה מוצעת:** הדגשת שער הכניסה להולכי רגל למבנה 2A.

מבנה 2A: בית אשורים ארכיטקטונית קדמית

מבנה 2A: תצית רחוב

מבנה 2B: מבנה משקי שופך לאשורים - חזית קדמית וצדדית

כרטיס אתר מס' 3:
משפחת ילין

1. **גוש:** 11377 **חלקה:** 6.
2. **מימדי המגרש בתחום השימור:** **רוחב:** 42.5 מ' **עומק:** 53.5 מ' **שטח:** 2274 מ"ר.
3. **מספר המבנים במגרש:** 5.
   מתוכם מבנים לשימור: 2.
4. **פירוט המבנים לשימור:**

המבנה	תיאור כללי	חומר בניה	תוספת בניה (לא טמפלרית)	מס' קומות	סוג גג	תכסית (מ"ר)	שטח בנוי (מ"ר)	מצב פיזי	אכלוס מבנה	פעילות
מבנה 3A	מבנה מגוריים	אבן בסון פלדה	פרגולה בחזית צדדית.	2	רעפים משופע	112	182	טוב	כן	מגורים
מבנה 3B	מבנה מגוריים משק	אבן בטון + ציפוי אבן	סככה בחזית קדמית, בניה חדשה קשיחה מצומה אבן בחזיתות האחורית והצדדית.	1.2	רעפים משופע + בטון שטוח	197	279	טוב	כן	מסעדה

5. **אלמנטים מיוחדים במבנים לשימור:**
מבנה 3A – ארובה, כרכוב אבן בגמלון גג ומזחלת מי הגשם, גזוזטרת בטון חזות, עמודי פלדה, מסגרת בטון חזות מסביב לחלונות, תריסי עץ.
מבנה 3B – ארובה, שוקתות, אבוסים ומתקן לעיבוד תוצרת חקלאית.

6. **פיתוח המגרש:**
תיחום ואפיון חזית: חומת אבן נמוכה בחזית קדמית, חומת אבן אחורית.
גינון וצמחיה..
חניה: משטח מחלוטה ליד מבנה המסעדה, סככת אסבסט ליד בית המגורים.

7. **פעילות שימור חריגה מרצעת:** הגבהת חומת האבן הקדמית לאורך הרחוב, הדגשת שער הכניסה, פירוק סככות אסבסט צמודות, תריסי פלסטיק.

מבנה 3A: מבנה מגוריים - חזית קדמית (דרומית)

מבנה 3B: מבנה משקי (מסעדת פג'חנון)- חזית אחורית (צפונית)

מבנה 3A: מבנה מגוריים-חזית קדמית

מבנה 3B: מבנה משקי (מסעדת פג'חנון)-חזית קדמית

כרטיס אתר מס' 4:
משפחת סקו

1. גוש: 11377 חלקה: 7.
2. מימדי המגרש בתחום השימור: רוחב: 39 מ'. עומק: 49.5 מ'. שטח: 1931 מ"ר.
3. מספר המבנים במגרש: 3.

מתוכם מבנים לשימור: 2.

4. פירוט המבנים לשימור:

המבנה	תיאור כללי	חומר בניה	תוספת בניה (לא טמפלרית)	מס' קומות	סוג גג	תכסית (מ"ר)	שטח בנוי (מ"ר)	מצב פיזי	אכלוס מבנה	פעילות
מבנה 4A	מבנה מגורים	אבן, בטון	/	2	רעפים משופע	155	267	בינוני	בחלקו	מגורים
מבנה 4B	מבנה משק	אבן, בטון, פלדה	/	2	רעפים משופע	157	314.5	גרוע	לא	לא בשימוש

5. אלמנטים מיוחדים במבנים לשימור:

מבנה 4A – ארובה, כרכוב גג עשוי אבן, מסגרות אבן מסביב לחלונות ובחזיתות המבנה, עמודים וקשתות מאבן, מעקה פלדה, ריצוף דקורטיבי בפנים הבית.

מבנה 4B – ארובה, פנסי תאורה דקורטיבים, וו הרמה, קורות פלדה ושיטות לעיבוד תוצ' חקלאית, פודסט גרם מדרגות.

6. פיתוח המגרש:

תיחום ואפיון חזית: חומת אבן בחזית קדמית.

גינון וצמחיה: עצי קזוארינה, עץ אלון.

חניה

7. פעילות שימור חריגה מוצעת: הדגשת שער הכניסה בחומת האבן הקדמית, החזרת תריסי עץ.

מפנה 4A: פינת אגודים – חזית קדמית וצדדית

מפנה 4A: מפנה אגודים – חזית קדמית

מפנה 4B: מפנה משקי – חזית קדמית וצדדית

מפנה 4A: אגודים – חזית אחורית (לצד משימות)

מפנה 4B: משקי – פרט פנים תאורה ופודסט מדרגות

כרטיס אתר מס' 5:
משפחת בקמן

1. **גוש:** 11377 **חלקה:** 9.
2. **מימדי המגרש בתחום השימור:** **רוחב:** 31/37.5 מ'. **עומק:** 50 מ'. **שטח:** 1763 מ"ר.
3. **מספר המבנים במגרש:** 4.
   מתוכם מבנים לשימור: 2.
4. **פירוט המבנים לשימור:**

המבנה	תיאור כללי	חומר בניה	תוספת בניה (לא טמפלרית)	מס' קומות	שוג גג	תכסית (מ"ר)	שטח בנוי (מ"ר)	מצב פיזי	אכלוס מבנה	פעילות
מבנה 5A	מבנה מגורים	אבן	/	2	רעפים משופע	150	240	טוב	כן	מגורים
מבנה 5B	מבנה משקי ששופץ בחלקו למגורים	אבן, בטון, פלדה	/	2	רעפים משופע	170	340	בינוני	בחלקו	מגורים באגף הדרומי. לא בשימוש באגף הצפוני

5. **אלמנטים מיוחדים במבנים לשימור:**

מבנה 5A – מעקה פלדה, תריסים.

מבנה 5B - גרם מדרגות.

חצר – עמוד אבן ושוקת מים לאורך חומת אבן פנימית.

6. **פיתוח המגרש:**
תיחום ואפיון חזית: חומת אבן בחזית.

גינון וצמחיה: עץ דקל וישינגטוניה, עצי אלון, זיתים וחרוב.

חניה: משטח.

7. **פעילות שימור חריגה מוצעת:** הדגשת שער כניסה בחומה הקדמית, פירוק סככות אסבסט צמודות, בנית קטע חומת אבן צדדית שנהרסה באזור צפוני-מזרחי.

מבנה 5A: מבנה מגורים - חזית קדמית וצדדית

מבנה 5B: מבנה משקי משופץ למגורים - חזית קדמית

מבנה 5A: מבנה מגורים

מבנה 5B: מבנה משקי משופץ למגורים

כרטיס אתר מס' 6:
משפחת חיים

1. גוש: 11377. חלקה: 10.
2. מימדי המגרש בתחום השימור: רוחב: 39.5 מ'. עומק: 60.5 מ'. שטח: 2389 מ"ר.
3. מספר המבנים במגרש: 4.
   מתוכם מבנים לשימור: 2.
4. פירוט המבנים לשימור:

המבנה	תיאור כללי	חומר מניה	תוספת בניה (לא טמפלרית)	מס' קומות	סוג גג	תכסית (מ"ר)	שטח בנוי (מ"ר)	מצב פיסי	אכלוס מבנה	פעילות
מבנה 6A	מבנה מגורים	אבן ובטון	/	2	בטון שטוח	127	227	בינוני	כן	מגורים
מבנה 6B	מבנה משקי ששומר למגורים	אבן ובטון	סככות בחזיתות צדדית ואחורית	2	רעפים משופע	72	144	בינוני	כן	מגורים

5. אלמנטים מיוחדים במבנים לשימור:

מבנה 6A – גזוזטראות בטון חזות במרפסות, מעקות פלדה, מסגרות בטון מסביב לחלונות ובחזיתות הבניין, תריסי עץ, ארובה.

מבנה 6B - פודסט גרם מדרגות.

6. פיתוח המגרש:

תיחום ואפיון חזית: חומת אבן בחזית קדמית וצדדית מהרחוב הניצב כולל עמודים מודגשים בצידי שער הכניסה.

גינון וצמחיה: דקל וישינגטוניה, עצי ברוש מ-2 צדי שער הכניסה, זיתים.

חניה: משטח.

7. פעילות שימור חריגה מוצעת: פירוק סככות אסבסט צמודות, השלמת קטע חומת אבן אחורית שנהרסה וקטע חומת אבן צדדית שנהרסה באזור הצפוני מערבי.

מפנה 6A: מגורים- כניסה משער פרמוף מנקם

מפנה 6A: מגורים - חזית צדדית

מפנה 6B: מפנה משקי משופף למגורים- חזית קדמית

מפנה 6A: מגורים-חזית צדדית ואחורית

מפנה 6B: מפנה משקי משופף למגורים- חזית צדדית ואחורית

מפנה 6A: מגורים - חזית קדמית

כרטיס אתר מס' 7:
משפחת פרידמן / נבו

1. **גוש:** 11376 **חלקה:** 2.
2. **מימדי המגרש בתחום השימור:** **רוחב:** 40 מ'. **עומק:** 60 מ'. **שטח:** 2422 מ"ר.
3. **מספר המבנים במגרש:** 5.
   מתוכם מבנים לשימור: 2.
4. **פירוט המבנים לשימור:**

המבנה	תיאור כללי	חומר בנית	תוספת בניה (לא טמפלרית)	מס' קומות	סוג גג	תכסית (מ"ר)	שטח בנוי (מ"ר)	מצב פיזי	אכלוס מבנה	פעילות
מבנה 7A	מבנה מגורים	אבן וכמון	בניה קשיחה בחזית צדדית ואחורית. סוכת פח בחזית האחורית.	1	בטון שטוח	140	140	בינוני	כן	מגורים
מבנה 7B	מבנה משקי ששופץ למגורים	אבן	תוספת נגוני עץ ורעפים בחזיתות קדמית וצדדית	2	רעפים משופע	140	280	טוב	כן	מגורים

5. **אלמנטים מיוחדים במבנים לשימור:**

מבנה 7A – גוזטראות בטון חזות, מסגרות בטון משוננות מסביב לחלונות, תריסי עץ.

מבנה 7B – מסגרות בטון מסביב לחלונות, בקרניז הגג בראש גמלון וסמי בטון אנכיים משוננים בפינות המבנה.

6. **פיתוח המגרש:**
תיחום ואפיון חזית: חומת אבן בחזית קדמית, חומה מטויחת בחזית צדדית לרחוב הניצב ממערב, חומת אבן חלקית בחזית צדדית ממזרח.
גינון וצמחיה: גינון מטופח, עץ דקל וישיננטוניה, עצי אלון, זיתים ודקלים.
חניה: קירוי גג רעפים.

7. **פעילות שימור חריגה מוצעת:** קילוף טיח מחומת אבן ברחוב המשני (ממערב), ציפוי אבן במקום טיח בתוספת צדדית במבנה 7A , פירוק סוכת פח צמודה במבנה 7A.

מבנה 7B: מבנה משקי שופץ למגורים - חזית קדמית

מבנה 7A: חזית מגורים - חזית קדמית וצדדית

מבנה 7B: חזית מגורים - חזית אחורית וצדדית

כרטיס אתר מס' 8:
משפחת קאופמן

1. **גוש:** 11376 **חלקה:** 3.
2. **מימדי המגרש בתחום השימור:** **רוחב:** 38 מ' **עומק:** 60 מ' **שטח:** 2283 מ"ר.
3. **מספר המבנים במגרש:** 3.

   מתוכם מבנים לשימור: 2.
4. **פירוט המבנים לשימור:**

המבנה	תיאור כללי	חומר בניה	תוספת בניה (לא טמפלרית)	מס' קומות	סוג גג	תכסית (מ"ר)	שטח בנוי (מ"ר)	מצב פיזי	אכלוס מבנה	פעילות
מבנה 8A	מבנה מגורים	אבן, בטון, פלדה	/	2	בטון שטוח	149	298	טוב	כן	מגורים
מבנה 8B	מבנה משק שישופר למגורים	אבן, בטון, פלדה.	/	2	רעפים משופע	131	260	בינוני	כן	מגורים / צימרים

5. **אלמנטים מיוחדים במבנים לשימור:**

מבנה 8A – מעקה גג משונן, ארובה, מסגרות בטון משוננות מסביב לפתחים, עמודי בטון וקורות פלדה, מעקות פלדה, תריסי עץ.

מבנים בחצר – חומות צדדיות ופנימיות עם שרידי מבני משק צמודים (בנויים באבן גסה),מתקני מים ושוקת.

6. **פיתוח המגרש:**

תיחום ואפיון חזית: חומת אבן בחזית ובאופן חלקי בחזיתות הצדדיות.

גינון וצמחיה: עצי ברוש מרשימים, זית עתיק, תות ואלון.

חניה: מקורה לבית הקדמי ומשטח לבית האחורי.

7. **פעילות שימור חריגה מוצעת:** השלמת חומות אבן צדדיות שיקום והשלמת חומת האבן האחורית,שיקום חומת האבן הפנימית והמתקנים הצמודים לה, שדרוג מראה סככת החניה הקדמית.

מבנה 8A: מבנה מגורים – חזית דרומית

מבנה 8A: מבנה מגורים – חזית קדמית

מבנה 8B: מבנה משק יוסף למגורים וביתרים – חזית קדמית ודרומית

שריד חומה פנימית, מבני משק ומתקנים אים מחלר

כרטיס אתר מס' 9:
משפחת פיין

1. **גוש:** 11376 **חלקה:** 4.
2. **מימדי המגרש בתחום השימור:** **רוחב:** 43 מ'. **עומק:** 59/63 מ'. **שטח:** 2675 מ"ר.
3. **מספר המבנים במגרש:** 5.
   מתוכם מבנים לשימור: 4.
4. **פירוט המבנים לשימור:**

המבנה	תיאור כללי	חומר בניה	תוספת בניה (לא טמפלרית)	מס' קומות	סוג גג	תכסית (מ"ר)	שטח בנוי (מ"ר)	מצב פיסי	אכלוס מבנה	פעילות
מבנה 9A	מבנה מגורים	אבן, בטון, עץ	מרפסת כניסה בחזית האחורית	2	רעפים משופע	123	246	טוב	כן	מגורים
מבנה 9B	מבנה משקי ששופץ למגורים	אבן, עץ	גגוני רעפים בחזית קדמית ואחורית	1	רעפים משופע	85	85	טוב	כן	מגורים
מבנה 9C	מבנה משקי משופץ	אבן, בטון	סככת פח בחזית צדדית	1	רעפים משופע	134	134	טוב	לא	לא בשימוש
מבנה 9D	מבנה משקי משופץ	אבן, בטון	סככות פח בחזיות צדדית וצפונית	2	רעפים משופע	190	370	בינוני	חלקי	מסעדה בקומה תחתונה - קומה עליונה לא בשימוש

5. **אלמנטים מיוחדים במבנים לשימור:**

מבנה 9A – ארובה, פתח עגול בגמלוניים, מסגרות בטון חזות מסביב לפתחים, מעקות פלדה דקורטיבים.

מבנה 9C – מסגרות אבן מסביב לחלונות ובראש הגמלון, פתח אבן עגול בגמלונים.

מבנה 9D – גרם מדרגות עם גזוזטראות בטון חזות.

חצר – בור מים ושוקת, שער מעוצב בחומת האבן הפנימית.

6. **פיתוח המגרש:**

תיחום ואפיון חזית: חומת אבן בחזית, חומת אבן כפולה בחזית צדדית מזרחית, שער מעוצב בחומת אבן פנימית בחזית צדדית מערבית.

גינון וצמחיה: גינון מטופח, עץ אלון, תות ועצי דקל.

חניה: סככה מקורה לבית המגורים, משטח למסעדה.

7. **פעילות שימור חדשה מוצעת:** השלמת חומות צדדיות חיצוניות, קילוף טיח בחזית צדדית (מזרחית) של מבנה 9D, פירוק גגוני אסבסט צמודים למבנים.

מבנה 9A: בית מגורים - חזית קדמית וצדדית

מבנה 9B: מבנה משקי - חזית אחורית וצדדית

מבנים 9C ו-9D:
מבנים משקים משופצים - חזית קדמית
(מקרוב - מבנה 9C).

כרטיס אתר מס׳ 10:
משפחת קשת

1. גוש: 11376 חלקה: 5.
2. מימדי המגרש בתחום השימור: רוחב: 39 מ׳. עומק: 59 מ׳. שטח: 2302 מ״ר.
3. מספר המבנים במגרש: 4.
   מתוכם מבנים לשימור: 1.
4. פירוט המבנים לשימור:

המבנה	תיאור כללי	חומר בניה	תוספת בניה (לא טמפלרית)	מס׳ קומות	סוג גג	תבסית (מ״ר)	שטח בנוי (מ״ר)	מצב פיזי	אכלוס מבנה	פעילות
מבנה 10A	מבנה מגורים	אבן, בטון פלדה, עץ	סככת אסבסט בחזית הקדמית	2	רעפיה מעומע	149.5	299	בינוני	כן	מגורים

5. אלמנטים מיוחדים במבנים לשימור:

מבנה 10A – ארובה, שלט אבן בחזית (עם ציון שנת הבניה – 1929), מסגרת בטון חזות מסביב לפתחים, פריקסטים במעקה מרפסת, מסגרות פלדה, תריסי עץ, דלת כניסה מעץ.

חצר – עמודים בנויים לשער כניסה.

6. פיתוח המגרש:

תיחום ואפיון חזית: חזיתות אבן בחזית קדמית, ובחזית צדדית מזרחית לכל האורך ובקטע מהחזית הצדדית המערבית, כולל שער כניסה, קטע חומת אבן אחורית.

גינון וצמחיה: עץ דקל, שדרת עצי ברוש לאורך החומה הצדדית המזרחית.

חניה: סככה ומשטח.

7. פעילות שימור חריגה מוצעת: השלמת חומה צדדית מערבית, קילוף טיח מעמודי שער כניסה, שיקום חומת אבן אחורית וצדדית מזרחית, פירוק סככת אסבסט צמודה במרפסות חזית קדמית.

מבנה 10A: בית אזוריים-חזית קדמית וצדדית

מבנה 10A: בית אזוריים-חזית קדמית

חזית אבן אחורית וצדדית

כרטיס אתר מס' 11:
משפחת פלישמן / וייס

1. **גוש:** 11376 **חלקה:** 6.
2. **מימדי המגרש בתחום השימור:** **רוחב:** 39.5 מ' **עומק:** 59 מ' **שטח:** 2338 מ"ר.
3. **מספר המבנים במגרש:** 2.

   מתוכם מבנים לשימור: 2.
4. **פירוט המבנים לשימור:**

המבנה	תיאור כללי	חומר בניה	תוספת בניה (לא טמפלרית)	מס' קומות	סוג גג	תכסית (מ"ר)	שטח בנוי (מ"ר)	מצב פיסי	אכלוס מבנה	פעילות
מבנה 11A	מבנה מגורים	אבן, בטון פלדה, עץ	אגף צדדי חד-קומתי במקום אגף משקי דו-קומתי	3	רעפים משופע	169	268	טוב	כן	מגורים
מבנה 11B	מבנה משקי ששופץ למגורים /צימרים	אבן, עץ	/	1	רעפים משופע	57.5	57.5	בינוני	כן	צימרים

5. **אלמנטים מיוחדים במבנים לשימור:**

מבנה 11A – ארובה, כרכוב גג מעוצב, מסגרות בטון חזות מסביב לפתחים, פסי בטון חזות משוננים בפינות הבניין, גוזוטראות בטון מעוצבות, תריסי עץ.

חצר – עמודי אבן ושער הפלדה בחומה האחורית, עמוד וקטע מחומת אבן משקית פנימית.

6. **פיתוח המגרש:**

תיחום ואפיון חזית: חומת אבן בחזית קדמית, צדדית (מערבית) ואחורית במלואן כולל השער המשקי בחומה האחורית, קטע מחומת האבן הצדדית-המזרחית.

גינון וצמחיה: שדרת עצי ברוש לאורך החומה הצדדית-מערבית, עץ תות.

חנית: משטח לא מקורה.

7. **פעילות שימור חריגה מוצעת:** השלמת החומה הצדדית-המזרחית, שיקום חומת האבן הצדדית המערבית, שיפוץ השער המשקי ושיקום חומת האבן האחורית בקטע הצפוני מזרחי.

חנית קדמית וצדדית: מפנה 11B – מלפנים
מפנה 11A – מאחור

מפס מהרחוב לעבר מחומת הקדמית: מפנה 11B - מלפנים
מפנה 11A – מאחור

מפנה 11A: פינת מזרח-חנית קדמית וצדדית

מפנה 11A: חנית צדדית ואחורית –
כולל חומה מאחורית ומשער משקי

כרטיס אתר מס' 12:
משפחת ברנדס

1. **גוש:** 11376 **חלקה:** 7.
2. **מימדי המגרש בתחום השימור:** **ריחב:** 43 מ' **עומק:** 53.5/58.5 מ' **שטח:** 2467 מ"ר.
3. **מספר המבנים במגרש:** 3.

מתוכם מבנים לשימור: 2.

4. **פירוט המבנים לשימור:**

המבנה	תיאור כללי	חומר בניה	תוספת בניה (לא טמפלרית)	מס' קומות	סוג גג	תכסית (מ"ר)	שטח בנוי (מ"ר)	מצב פיסי	אכלוס מבנה	פעילות
מבנה 12A	מבנה מגורים	אבן בטון	גרם סדרונות בחזית האחורית	2	רעפים משופע	137	260	בינוני	כן	מגורים
מבנה 12B	מבנה משקי שמשמש כמכון חליבה ידני	אבן	סככות	1	סככת אסבסט משופעת	21	21	גרוע	כן	משקית – מכון חליבה ידני במסגרת מרכז המבקרים

5. **אלמנטים מיוחדים במבנים לשימור:**
מבנה 12A – ארובה, מסגרות בטון חזות דמוי אבן מסביב לחלונות, כרכוב גג ופס חלוקה אופקית בין הקומות בחזיתות המבנה עשויים מבטון חזות דמוי אבן, מעקות פלדה, תריסי עץ.

6. **פיתוח המגרש:**

תיחום ואפיון חזית: חומה בנויה בחזית קדמית מצופה באבן לא מקורית. קטע חומה צדדית מערבית, שריד לחומת אבן אחורית.

גינון וצמחיה: גינון מטופח, עצי דקל.

חניה: משטח.

7. **פעילות שימור חריגה מוצעת:** בניית חומת אבן קדמית כדוגמת החומה המקורית במקום החומה הקיימת או לחילופין החלפת סוג ציפוי האבן בדומה לאבן המקורית. השלמת חומת האבן הצדדית המערבית, השלמת חומת האבן האחורית בקטע המערבי שבין מכון החליבה לבין הפינה הצפונית-מערבית.

מפנה 12A: פינת אלמנטים-חזית קדמית וצדדית מערבית

מפנה 12A: פינת אלמנטים-חזית קדמית וצדדית מערבית

מפנה 12B: מפנה משקי (מכון חליבה)

כרטיס אתר מס' 13:
משפחת גלילי

1. **גוש:** 11376. **חלקה:** 8.
2. **מימדי המגרש בתחום השימור:** **רוחב:** 40/74 מ'. **עומק:** 46/50 מ'. **שטח:** 2237 מ"ר.
3. **מספר המבנים במגרש:** 0.

   מתוכם מבנים לשימור: 0.
4. **פירוט המבנים לשימור:**

   הערה:

   מבנה המגורים הטמפלרי המקורי עדיין קיים - אך מוקף בתוספות בניה חדשות מכל הכיוונים ולכן הוצא מאזור האתר המוצע לשימור. בחלקה זו המבנה היחיד מבנה אבן דו-קומתי עם גג רעפים דו-שיפועי.
5. **אלמנטים מיוחדים במבנים לשימור:**

   חצר – חומת אבן, עמודים ושער פלדה משקי בחזית הקדמית.
6. **פיתוח המגרש:**

   תיחום ואפיון חזית: קטע חומת אבן קדמית ושער פלדה משקי.

   גינון וצמחיה: עץ אורן הסלע, עצי אלון וגידולים חקלאיים.

   חניה: משטח.
7. **פעילות שימור חריגה מוצעת:** שיפוץ חומת האבן והשער המשקי.

מספר 13A: פיתוח מאזורים-חזית קדמית ובשיתוף מערבית

מספר 13A: פיתוח מאזורים-חזית קדמית ובשיתוף מערבית

חזית משרד מאשקי טמפלרי
מרקע-מספר טמפלרי מאוקף סוכות

1. **גוש:** 11377 **חלקה:** 14.

2. **מימדי המגרש בתחום השימור:** **רוחב:** 83 מ' **עומק:** 60 מ' **שטח:** 4885 מ"ר.

3. **מספר המבנים במגרש:** 3.

מתוכם מבנים לשימור: 3.

4. **פירוט המבנים לשימור:**

המבנה	תיאור כללי	חומר בנית	תוספת בנית (לא טמפלרית)	מס' קומות	סוג גג	תבסית (מ"ר)	שטח בנוי (מ"ר)	מצב פיזי	אכלוס מבנה	פעילות
מבנה 100A	מבנה בית העם	אבן	תוספת בנית קשיחה בחזית אחורית	2	בטון שטוח	280	560	טוב	כן	קו תחתונה - מעבדון קו עליונה -מוכירות
מבנה 100B	מגדל המים	אבן	?	1 (בנובה כ-9 מ')	בטון שטוח	24	24	בינוני	לא	לא בשימוש
מבנה 100C	מבנה המחלבה	אבן, בטון	?	1	רעפים חד-שיפועי באגף הראשי בטון חד-שיפועל באגף המשני	145	145	גרוע ביותר	לא	לא בשימוש

5. **אלמנטים מיוחדים במבנים לשימור:**

מבנה 100A – עמודי אבן בולטים ומודגשים בפינות המבנה, מסגרות אבן משוננות בסיתות עדין מסביב לפתחים, הדגשת פסי אבן אופקיים בין קומות המבנה. חזית מקושתת עם עיגול אבן מובלט בראש חזית הכניסה, עמודים וקמרונות בתוך המבנה.

מבנה 100B – צורת צריח יחודית, מעקה גג משונן, מתקן הפעמון בראש המגדל, כולל חוט המשיכה לצלצול בפעמון.

חצר – עמודי אבן מסיביים מ-2 צידי הפתחים בחומת האבן.

6. **פיתוח המגרש:**

תיחום ואפיון חזית: חומת אבן בחזית קדמית לרחוב הראשי וצדדית לרחוב המשני ממזרח, כולל מתווה מעוגל בפינת הרחוב, עמודי אבן מודגשים בצידי שערי הכניסה מהרחובות הראשי והמשני.

גינון וצמחיה: חורשת עצי אלון, עצי ברושים ואורנים.

חניה: משטחים.

7. **פעילות שימור חריגה מוצעת:** פעולת שימור והצלה של מבנה המחלבה (מבנה 100C), בניית חומת האבן הצדדית מערבית, השמשת הפעמון שבראש מגדל המים.

מבנה 100C: בית המחלבה-חזית לעבר הרחוב המשני הנקבה

מבנה 100A: בית העם (האולם) - חזית קדמית
מבנה 100B: אגף המים (הימין)-חזית קדמית

מבנה 100B: אגף המים-חזית צדדית(הימין)
מבנה 100C: בית המחלבה-חזית צדדית(האולם)

מבנה 100A: בית העם - פנים המבנה

המלצות והנחיות תכנוניות למתחם השימור
בתוכנית מפורטת ג/ בית לחם הגלילית

נספח השימור חל על השטח המסומן בתשריט מתחם השימור בקו כחול.

מומלץ להחיל על שטח התוכנית המסומן לשימור את ההנחיות, ההוראות והתנאים הבאים:

- תוקם ועדת משנה לועדה המקומית לטיפול בבקשות להיתרים במבנים לשימור. בין חבריה – אדריכל מתמחה בשימור מבנים.
- במבנים המסומנים בתשריט לשימור יותרו פעולות שיקום ושימור המבנים עפ"י הבינוי המקורי – הטמלפרי, סגנונו וצורתו, החומרים המקוריים מהם נבנו המבנים – ובכפוף לתוספת הרביעית לחוק התכנון והבניה.

שימושים מותרים

שטחי מגורים

בשטח המוגדר למגורים יותרו השימושים הבאים: מגורים, מגורי אורחים (צימרים), הסעדה, קליניקות, גלריות, סדנאות למלאכות נקיות, משרדים לבעלי מקצועות חופשיים, פעילויות תומכות חקלאות למעט גידול בעלי חיים, ובלבד שהפעילויות הנ"ל לא ישפיעו על הסביבה במטרדים כגון: רעש, ריחות, ניקוז, עומסי חניה וכו'.

יותר להציב ריהוט גן ושילוט, להתקין תאורת רחוב, להתוות מדרכות ושבילים.

יותר להקים מחסן ביתי ומבנה חניה מחומרי גמר בעלי עמידות לטווח ארוך, בעורף השטח לשימור ובתנאי שלא יראה מהחזית הקדמית.

שטחים ציבוריים – בית העם, מגדל המים, מחלבה

במבנים המסומנים לשימור בחלקה 14 יותרו השימושים הבאים: משרדי קהילה וצרכי קהילה כלליים, מוסדות דת, תרבות, ספריה, הנצחה וחדרי חוגים.

פיתוח דרכי ושבילי גישה, חניות והצבת מתקני גן, פיתוח גנני כולל שתילה ונטיעה.

תותרנה פעולות לשימור ושיקום המבנים עפ"י המבנה המקורי על מרכיביו כולל סגנונו, צורתו וחמרי הבניה והגמר.

שטחים פתוחים

בשטחים הפתוחים תיאסר הקמת מבנים לבד מהתווית שבילים, העברת תשתיות קוויות, הצבת תאורה, שילוט, מתקני חצר וגן – באישור הועדה לטיפול במבנים לשימור.

הוראות לשימור

- לא תותר הריסת מבנה המסומן בנספח השימור כמבנה לשימור.
- לא יותר שינוי בצורתו החיצונית של המבנה ולא תותר פגיעה באופיו האדריכלי, לרבות חומרי הבניה והגימור, פתחים, תבליטים, סורגים, מעקות, גדרות, שערים ו/ או כל אלמנט אחר/ נוסף המצוי במבנה.
- תוספת בניה למבנה לשימור תתאפשר בתנאים: התוספת למבנה הטמלפרי תתאפשר בחזית העורפית ו/ או הצידית של המבנה הראשי – ובכל מקרה לא בחזית קדמית. התוספת תתואם עם אדריכל המועצה לשימור אתרים, ואישור ועדת המשנה של הועדה המקומית לעניין שימור, תוך התחשבות באופי הבינוי וצורת ההתחברות.
  תוספת למבנה לשימור תתאפשר בעיקר לתוספות טכניות נדרשות כמו: מרחב מוגן, מדרגות, מעלית, מזגנים, מיכלי גז וכו'.
- בניה חדשה – במגרשים בהם המרווח בין הבית הראשי והחומה אינו מבונה (מגרשים 12,10,2) תותר הקמת מבנים חדשים ובתנאי שהבניה החדשה תשתלב ארכיטקטונית בבניה הקיימת/ שימוש בשפה תכנונית טמפלרית תוך שימוש בחומרי גמר מתאימים. המבנים החדשים/ נוספים ייבנו בצמוד לקיר החומה העורפית וחזיתם הדרומית תהייה במרחק של יעלה על 15 מ' מהחומה הצפונית.

שימור המבנה

שימור המבנה יכלול:

- שמירה על הקשר החזותי לחזיתות הקדמית והצידיות
- סילוק תוספות ואלמנטים זרים במבנה כמו: גגוני אסבסט, מחסני פלסטיק, מעקות זרות וכו'.
- חידוש פתיחת פתחים מקוריים וסגירת פתחים מאוחרים – במידה האפשר והתאמה לשימושים קיימים.
- טיפול במזגנים, ארובות, קולטי שמש ואלמנטים אחרים כחלק אינטגראלי של המבנה.

היתר בניה

- בניית מבנים חדשים ו/ או כל שינוי חיצוני במבנה ו/ או תוספת במבנים לשימור, יוגשו לבדיקה מוקדמת לאדריכל המועצה לשימור אתרים לקבלת חוו"ד. הבקשה תוגש לועדת משנה לטיפול בבקשות במבנים לשימור של הועדה המקומית, וידונו בהתאם לתוספת הרביעית לחוק התכנון והבניה.
- לא יתקיים דיון בועדה המקומית ובבקשה לקבלת היתר בניה למבנה המוגדר לשימור, אלא לאחר שיוגש לה תיק תיעוד המבנה על מרכיביו כולל תאור השינוי ו/ או התוספת המוצעת כולל חזיתות, חתכים והדמיה במידת הצורך.

חומות המתחם – חזיתית, עורפית וצידית

- תאסר הריסת שרידי החומות הטמלפריות
- שיקום החומות יהיה עפ"י תוכנית שתכלול את מימדי החומה.

גובה החומר העורפית כ- 2 מ' וגובה שער הכולל עמודי אבן כ- 2.4 מ'.

גובה חומה קדמית לא יעלה על 1.1 מ' ולא יפחת מ- 0.7 מ'. גובה השער ועמודי האבן המלווים לא יעלה על 1.35 מ'. גובה החומה הצידית לא יעלה על 2 מ' והיא תשוחזר בחומרים תואמים.

שילוט

- שילוט הבתים, שילוט הכוונה ושילוט עסקים יהיה אחיד עפ"י שייקבע בועדת המשנה לשימור מבנים (גודל, חומר, צבע)
- תאסר הצבת שלטי פרסום
- מיקום הצבת השלטים יפורט בבקשה להיתר

שמירה על עצים בוגרים

הנספח כולל תשריט סימון עצים בוגרים לשימור

- על העצים הבוגרים המסומנים "כעץ ו/ או קבוצת עצים לשימור" יחולו ההוראות כפי שיקבע ברישיון לפי פקודת היערות.
- לא תותר כריתה או פגיעה בעץ/ קבוצת עצים המסומנים לשימור
- יותר לבצע גיזום ו/ או טיפול בעצים המסומנים לשימור למניעת נזקים ומפגעים
- מומלץ שתחת כל עץ המסומן לשימור שימות, ינטע עץ מאותו מין או ממין אחר המופיע ברשימת העצים הקיימים (לשימור).